

Sygn. akt III Ca 503/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Barbara Braziewicz

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

SR (del.) Ewa Buczek – Fidyka

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

przeciwko L. W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 28 listopada 2014 r., sygn. akt I C 764/14

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrze, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Ewa Buczek-Fidyka SSO Barbara Braziewicz SSO Lucyna Morys - Magiera

Sygn. akt III Ca 503/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. wystąpił do tut. Sądu z pozwem przeciwko L. W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – ugody zawartej przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu dnia 11 lutego 2013 r. w sprawie o sygn. akt X P 1230/12, w zakresie punktu I oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, iż pomiędzy stronami toczył się proces przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu zakończony ugodą, uwzględniającą żądanie pozwanego co do zapłaty kwoty 6000 zł brutto tytułem odszkodowania. Powód przelał na rachunek bankowy pozwanego kwotę 4940 zł, tj. kwotę 6000 zł brutto pomniejszoną o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych. Pozwany zwrócił się do powoda o wskazanie podstawy pomniejszenia odszkodowania, a następnie wezwał do zapłaty różnicy. Powód odmówił, gdyż jego zdaniem odszkodowanie nie jest zwolnione z podatku. Na żądanie pozwanego ugodzie została nadana klauzula wykonalności, a na podstawie tytułu wykonawczego komornik wszczął egzekucję pełnej kwoty ujętej w ugodzie.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, podając, że jest przekonany, iż odszkodowanie objęte ugodą jest zwolnione z podatku dochodowego.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej w pkt 1 pozbawi wykonalności tytułu wykonawczego ugody sądowej z dnia 11 lutego 2013 roku zawartej przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. XP 1230/12 w zakresie punktu 1; w pkt 2 odstąpił od obciążania pozwanego L. W. obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, iż L. W. wystąpił do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieście we Wrocławiu z pozwem przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R. o zasądzenie kwoty 19 261,38 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę oraz kwoty 8000 zł tytułem odszkodowania za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu i 5926,58zł tytułem odprawy. Na rozprawie w dniu 11 lutego 2013r. pełnomocnik powoda doprecyzował, iż odprawa z pkt 3 pisma precyzującego pozew jest odprawą na podstawie ustawy o szczególnych sposobach rozwiązywania z pracownikami stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy. Pełnomocnik pozwanego oświadczył, iż pracodawca jest skłonny zawrzeć ugodę polegającą na wypłacie powodowi jedynie kwoty określonej w pkt 3 pisma. Jak stwierdził Sąd Rejonowy, dnia 11 lutego 2013 r. strony zawarły przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieście we Wrocławiu ugodę. Zgodnie z jej treścią (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. zobowiązywał się zapłacić na rzecz powoda L. W. kwotę 6000 zł brutto tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi w razie opóźnienia w płatności. L. W. oświadczył, iż uгода wyczerpuje w całości jego roszczenia wynikające ze spory. Strony wzajemnie zniosły koszty postępowania, a postępowanie umorzono

Poza sporem było, że 25 lutego 2013 r. powód przelał na rachunek bankowy pozwanego kwotę 4940 zł z tytułu zawartej dnia 11 lutego 2013 r. pomiędzy stronami ugody.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że pismem z 6 marca 2013 r. pozwany zwrócił się do powoda o wyjaśnienie na jakiej podstawie pomniejszono wysokość odszkodowania o kwotę 1060 zł. W odpowiedzi powód wskazał, iż od kwoty 6000 zł brutto została potrącona zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych. Pismem z dnia 14 maja 2013 r. pełnomocnik pozwanego wzywał powoda do zapłaty pozostałej kwoty z 6000 zł w terminie do dnia 24 maja 2013 r. Pozwany wystąpił do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieście we Wrocławiu o nadanie klauzuli wykonalności ugodzie z dnia 11 lutego 2013 r. Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieście we Wrocławiu nadał klauzulę wykonalności ugodzie z dnia 11 lutego 2013 r. w punkcie I. Dnia 11 lutego 2014 r. L. W. wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu M. J. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego – ugody z dnia 11 lutego 2013 r. celem wyegzekwowania kwoty 1060 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 maja 2013 r. Dnia 17 lutego 2014 r. komornik dokonał zajęcia wierzytelności powodowej spółki z rachunku bankowego w (...) Banku (...) w K. oraz w Urzędzie Skarbowym w R.. Postanowieniem z dnia 10 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zabezpieczył powództwo w sprawie o sygn. akt I C 764/14 w ten sposób, iż zawiesił postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu M. J. w sprawie Km 150/14 w stosunku do (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R..

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie wymienionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dokumentów, które nie były przez strony kwestionowane, a ich prawdziwość nie budziła wątpliwości. Oparł się również na aktach Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieście we Wrocławiu oraz na aktach Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu M. J..

Wobec powyższego Sąd pierwszej instancji uznał roszczenie powoda oparte o normę art. 840 § 1 pkt 1 kpc za zasadne. Rozstrzygając, czy L. W. ugodą przyznano odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, czy odprawę z tytułu rozwiązania umowy wypłacaną na podstawie ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami warunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, kierował się treścią ugody oraz art. 917 kc. Wskazał, że w ugodzie strony zawarły zapis, iż kwota 6000zł jest wypłacona tytułem odszkodowania, bez bliższego określenia, z jakiego tytułu odszkodowanie to jest należne.

Sąd Rejonowy samodzielnie dokonał wykładni i interpretacji ugody z dnia 11 lutego 2013r. łączącej strony, rozważając treść ugody oraz stanowiska stron w procesie, w którym ją zawarto. Uznał zatem, że w istocie ugoda dotyczyła odprawy, nie zaś odszkodowania, a jej określenie przez strony jako odszkodowanie nastąpiło omyłkowo, w wyniku omyłki pisarskiej. Jego zdaniem oznaczenie sumy jako brutto, wskazuje także na zawarcie w ugodzie rozstrzygnięcia o odprawie, nie zaś odszkodowaniu, na co wskazuje jej treść.

Wobec tych stwierdzeń uznał Sąd pierwszej instancji, iż odprawa z związku z rozwiązaniem umowy o pracę z przyczyn ustawy z dnia 13 marca 2013r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, zwolniona jest od podatku od osób fizycznych, stąd powództwo wypadało uwzględnić. Pozwanego nie obciążono kosztami postępowania bez wskazania podstawy i przyczyn tego rozstrzygnięcia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, domagając się jego zmiany w pkt 1 poprzez oddalenie powództwa i zwrot kosztów postępowania odwoławczego od powoda, względnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego. Zarzucał naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 917 kc i art. 65 kc poprzez podważenie treści ugody i bezpodstawne przyjęcie, iż oznaczenie świadczenia jako odszkodowania było przypadkowe i było wynikiem omyłki pisarskiej, naruszenie art. 840 § 1 pkt 1 kpc poprzez zastosowanie tego przepisu w sprawie i pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a także naruszenie art. 8 wspomnianej ustawy z 13 marca 2013r. oraz art. 9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych poprzez uznanie, że kwota ujęta w ugodzie nie jest zwolniona od podatku dochodowego od osób fizycznych. Uzasadniał, że wolą stron było zawarcie ugody co do odszkodowania, nie zaś odprawy, jak to zresztą wskazano w ugodzie, zaś zapis brutto był wynikiem sugestii Sądu Rejonowego przed którym ugodę zawierano.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zwrot kosztów postępowania odwoławczego. Uzasadniał, że rozumowanie i sposób interpretacji ugody Sądu pierwszej instancji było prawidłowe, zaś odprawy nie korzystają ze zwolnienia podatkowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego musiała odnieść skutek.

W pierwszej kolejności wskazać wypada, iż dotychczasowe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy poczynił prawidłowo, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy i stąd Sąd drugiej instancji je podziela, przyjmując za własne, bez konieczności ponownego przytaczania. Wymagać one jednak będą istotnego uzupełnienia, o czym poniżej.

Nie sposób zaakceptować rozważań prawnych, zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Określić je wypada jako nieuprawnione, zwłaszcza w świetle wyników i zakresu prowadzonego postępowania dowodowego, są także niepełne, prowadząc Sąd drugiej instancji do stwierdzenia nierozpoznania istoty sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, iż w niniejszej sprawie, wobec stanowisk procesowych stron i ich motywacji, nastąpiła znaczna rozbieżność między stronami co do sposobu rozumienia świadczenia oznaczonego w ugodzie, a tym samym wystąpiły istotne wątpliwości co do treści tytułu.

Sąd Rejonowy wątpliwości te rozwiął we własnym zakresie, nie dysponując stosownym materiałem dowodowym, w szczególności zaś uprawnioną wykładnią ugody. Zadaniem Sądu Rejonowego Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, przed którym strony ugodę z dnia 11 lutego 2013r. zawarły, było czuwanie nad tym, by jej treść była jasno sformułowana i by jako tytuł ugoda nadawała się do egzekucji.

W tym celu w pierwszej kolejności należało zbadać zgodną wolę stron przy zawieraniu ugody sądowej, a przede wszystkim zakres umocowania pełnomocników ją zawierających oraz przyczyny określonych zapisów w ugodzie, ich cel i charakter.

Od ustalenia tych wszystkich okoliczności Sąd pierwszej instancji się uchylił, ograniczając się do oceny znaczenia pisemnych zapisów i, na obecnym etapie postępowania dowodowego, do bezpodstawnych wniosków co do obarczenia ugody omyłką pisarską niezgodną z intencją stron.

W tym stanie rzeczy Sąd Odwoławczy doszedł do przekonania, iż nie została rozpoznana istota sprawy, bowiem nie została wyjaśniona należycie treść tytułu w postaci ugody z dnia 11 lutego 2013r., co warunkuje właściwą ocenę zasadności roszczenia zawartego w pozwie.

W sytuacji bowiem, gdy istnieją wątpliwości co do treści tytułu oraz możliwości jego wykonalności i zakresu realizacji, nie jest możliwym sądowe dokonywanie wykładni ugody zawartej przez strony (art. 352 kpc), a jedynie przesłankowe interpretacje jej treści. Co do oceny wykonalności ugody, a tym samym stwierdzenia zaistnienia przesłanek pozbawienia jej wykonalności w zakresie i z przyczyn wskazywanych przez powoda, niezbędnym jest dysponowanie przez Sąd oświadczeniami osób ugodę zawierających w celu zbadania kwestii określonych w art. 65 § 1 i 2 kc (tak: Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 21 lutego 1973 r., III CRN 415/72). Ustalenie woli osób zawierających ugodę bez odebrania od nich oświadczeń w tym względzie było zatem nieuprawnione, powodując nierozpoznanie istoty sprawy.

Z tych przyczyn zbędnym było odnoszenie się do dalszych zarzutów podnoszonych w apelacji pozwanego.

W tym stanie rzeczy zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu w całości, mając na uwadze treść wyroku i integralny związek wyrzeczenia o kosztach procesu z merytorycznym rozstrzygnięciem, a sprawę przekazano do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrzu Wydział Pracy jako właściwemu miejscowo i rzeczowo do rozpoznania niniejszej sprawy, z uwagi na treść i pochodzenie tytułu sądowego podlegającego żądaniu pozbawienia go wykonalności, na zasadzie art. 386 § 4 kpc.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosownie do treści art. 108 § 2 kpc, co było konsekwencją powyższego rozstrzygnięcia.

Zadaniem Sądu pierwszej instancji będzie obecnie wnikliwe ustalenie i ocena okoliczności oznaczonych w art. 65 kc, dla zapewnienia właściwego ustalenia oraz oceny treści tytułu stanowiącego ugodę zawartą przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dnia 11 lutego 2013r. w sprawie o sygn. akt XP 1230/12. Dopiero rozważenie tych, dokładnie zbadanych przesłanek, pozwoli bowiem Sądowi na stwierdzenie zasadności – lub bezzasadności roszczenia powoda.

SSR (del.) Ewa Buczek – Fidyka SSO Barbara Braziewicz SSO Lucyna Morys– Magiera